

Børn og bevægeapparatet

som vi møder dem i almen praksis

Snyd ikke dig selv og snyd ikke barnet

- Børn og unge er en særlig udfordring pga. en rivende vækst og udvikling.
- Selv et mindre problem kan give en fejludvikling og dermed forholdsvise store konsekvenser.
- Børn er taknemmelige at behandle på-
 - Tilbøjelige til at blive raske.
 - Ubekymrede og tillidsfulde.
 - Frie for degenerative lidelser.
 - Nemme at rehabilitere.

Særlige udfordringer-

En grundig undersøgelse starter med en anamnese-

Denne forudsætter kommunikation-

Hos de helt små, må man støtte sig til andenhåndsberetning-typisk fra forældre-evt. bedsteforældre.

Vigtigt at møde barnet i børnehøjde, som et unikt-individuelt og ligeværdigt menneske med hensyntagen til barnets karakteristika-

Samt ligeledes at møde dets forældre i øjenhøjde med hensyntagen til disses forudsætninger-

En fordel med hurtig testning og behandling pga. ringe tålmodighed.

Vær proaktiv

- Nedsat funktion inviterer til nye skader-samt fejludvikling
- Funktion kræver
 - bevægelighed
 - stabilitet
 - balance

Funktioner , som kan trænes:

- bevægelighed
- balance, koordination, teknik
- energiforsyning
- styrke og udholdenhed

De helt små-en særlig udfordring

- Man kan først teste en specifik segmental bevægelse-og dermed en evt . segmental dysfunktion efter 6-7 måneders alderen.
 - Denne er afhængig af en passende myelinisering af innervationen til de posturale muskler-
 - og kræver at barnet skal kunne sidde uden støtte.
-
- Barnets lordoser udvikles først ved vægtbæring-således først nakkelordosen, når barnet kan sidde-og lændelordosen, når barnet kan gå.

Indikationer for manuel behandling

- Ved enhver mistanke om somatisk dysfunktion ud fra anamnesen, er der indikation for en manuel testning-og efterfølgende evt. behandling og re-testning .
- Ingen indikation uden en somatisk dysfunktion
- Er fundene signifikante ?
- Og er de signifikante i forhold til patientens klager ?

Kontraindikationer

- Hyppigste kontraindikation:
 - Manglende accept hos enten barn eller forældre
- Andre kontraindikationer:
 - Hvile eller natlige smerter
 - Morgenstivhed af mere end ½ times varighed
 - Rødt ,hævet og dunkende led
 - Dunkende knoglesmerter
 - Almen påvirkethed inklusive feber
 - Indirekte ømhed

Differentialdiagnoser

- Obs strukturskader:
 - coxitis
 - aseptisk knoglenekrose
 - Calve-Perthe
 - epifysiolyse
 - apofysitis
 - osteokondroser
 - Traktionsapofysitter
 - Mesenterial adenit

Differentialdiagnoser-fortsat

- Obs psykosomatik -
 - Stress inducerede somatiske klager udgør ca 25% i almen praksis ?
 - Mon somatopsykiske klager udgør samme procent ?

- Obs multifaktorielle sammenhænge

Hyppige problemstillinger i almen praksis

- Hovedpine
- Svimmelhed
- Smerter i arme, ben og ryg
- Smerter i thorax
- Smerter i maven
- Søvnproblemer
- Vokseværk
- Skader-

Og kombinationer af ovenstående.

Tina 12 år-mavesmerter

- Kommer med forældre i lægevagten. Har været indlagt med akutte mavesmerter. Udskrevet, da hun ikke skulle opereres.
- Hvad så? Stadig ondt-forældre voldsomt frustrerede-og vrede.
- Obj: Går som en nyopereret-eller som en patient med hold i ryggen. Ved nærmere testning voldsomme abdominal myoser med underliggende L5 FRS-dysfunktion-myofasciel spænding på TLO
- Behandles efter bedste evne på trods af tidsnød og på daværende tidspunkt kun begrænset erfaring.

Pernille 10 år-Svimmel

- Ny voksen pt –Bl.a. bekymret over datterens fravær fra skole pga svimmelhed. Datteren er udredt hos øjenlæge, neurolog og otolog uden fund. Ikke behandlet hos fysioterapeut eller kiropraktor-Må få tid til konsultation.
- Ved testning-høje cervikale låsninger-tillige behandlet thoracalt samt løsnet lavt lumbalt-Faktisk god effekt på trods af uøvet behandler.
- Evaluering: Jeg har nu fulgt Pernille i 20 år-ser hende med års interval-Kommer med spændingshovedpine.

Rikke 9år- Multifaktorielle problemer.

- Rikke kommer med Mor-Behandles for høj cervikal låsning samt højt thorakalt . Dette med god effekt umiddelbart. Er hypermobil tillige. Allerede set i flere omgange-ankelforstuvning samt vridtraume af knæ.
- Tillige en del stress i forbindelse med dårlig trivsel i klassen-Der er taget kontakt til klasselærer samt til skolens ledelse-
- Behandles gentagne gange med 1-6 måneders interval
- 13 år gammel-kommer med Mor-Udtalt nålefofi-Behandles hos hypnotisør og siden hos psykolog-Problemer med lavt selvværd.
- Stortrives i nye klasse og efterfølgende i gymnasiet.

Holger 15 år-Smerter i hjertet

- Spiller badminton 1½ time 2 gange ugentligt-samt underviser de små i badminton 1 gang ugentligt. Spiller computer, når han kan se sit snit til det-indimellem også om natten til den lyse morgen.
- Set af kollega pga. smerter i hjertet-EKG og blodprøver samt st .c. i.a.
- Obj: massive thorakale og cervikale låsninger-samt hø-sidig lateral epikondylit-Dårlig holdning med fremskudt hage og hængende skuldre.

Frederik 7år - Hovedpine

- Øget hovedpine efter start i børnehaveklasse. En del larm-selv en stille og forsigtig lille fyr. Kommer sammen med Mor. Begge har tid til konsultation. Mor behandles først-efterfølgende Frederik.
- Obj Højt cervikalt syndrom samt thorakale låsninger-korrigeres-eklatant effekt-tillige blevet tørligger over night-Har aflyst tid i børneambulatoriet efterfølgende.
- Tilføjelse-Har set pt efterfølgende efter at være påkørt af bil i lav hastighed-recidiv af hovedpine-men ikke af vådliggerri-få behandlinger-trives i skolen.

Line 12 år - Skuldersmerter

- Danser hip hop og spiller rundbold. Har været hos egen læge, som finder massive låsninger i nakke samt thorax-
- Ønsker sig imidlertid ikke behandlet manuelt af denne.
- Obj : enig med egen læge
- Pt vil i dag gerne behandles-samarbejder fuldstændig upåklageligt-der opnås god symmetri efter afsluttende flexionsmanipulation.
- (jeg havde naturligvis sikret mig, at pt accepterede manipulation-”Det er OK-jeg ved alligevel ikke ,hvad det er”)

Amalie 8 år - Dårlig nattesøvn

- Kommer på 5 mins tid-Ondt i halsen-strp A pos-primcillin-Ledsages af Mormor, som oplyser, at Amalie egentlig er lidt sart-Har f.eks. svært ved at falde i søvn om aftenen og efterfølgende er uoplagt om dagen. Ved hurtig springing testning af thorax-costadysfunktioner-er vist også faldet for relativt nylig-tilbydes ny tid.
- Kommer med Far ,som er fysioterapeut. Vil tydeligvis ikke behandles manuelt. Far behandles i stedet-Jeg har ikke set pt efterfølgende-Far har ikke behandlet hende manuelt. Familien aflaster hende så meget som muligt rent psykologisk-Spontant helbredelse?-Fortsat dårlig nattesøvn? Sarthed om dagen?

Jerrick 5 år - Vokseværk

- Vågner indimellem efter et par timers søvn-klager over smerter i knæene-evt. med gråd. Det kan være enten det ene eller det andet knæ-hyppigst det højre. Ingen kendte traumer. Mor læge. Har forsøgt sig med panodil-massage, varme og akupunktur-stort set ingen effekt. Mobilisering af proximale art. fibulo-tibiale hjælper promte-og hver gang.

Søren 6 år-øresmerter

- Set gentagne gange p.g.a. øresmerter-Otoscopi i.a.-strep A neg-og i øvrigt fredelige forhold i cavum oris-ikke kataralsk præget.På mistanke om referred pain testes cervikalt-Høje fikseringer.
- Er faldet på glat badeværelsesgulv for ½ år siden og slået sit haleben-Smerter nogen tid-for længst forsvundet.Ved testning bækkendysfunktion incl. overraskende ømme bækken ligamenter-Således formentlig indirekte nakketraume.

Olivia 12 år - DM og mavesmerter

- Ud af en særdeles sportslig aktiv familie-selv lidt rund og lidt kropsdoven. Forældre meget bevidste om vigtigheden af sport-specielt da datteren har diabetes tillige. Er kommet i gang med motion-nu hæmmet af mavesmerter. Har tid på børneambulatoriet om få dage-Hjemme lidt pubertetspræget-Her sød og åben-samarbejder godt-Hovedproblemet ligger på TLO-

Udebleven forventet effekt

- Revurder diagnosen
- Udvid evt undersøgelsen med billeddiagnostik eller andre parakliniske undersøgelser
- Henvis evt til relevant speciale

Evaluering

Efter endt behandling:

- Råd om evt.smertebehandling.
- Oplys om efterbehandlingsreaktioner
- Sæt behandlingen ind i en forståelsesramme-
- Aftal evt. opfølgning-specielt ved manglende effekt eller forværring
- Profylakse
- Journalnotat

Spørgsmål ?